

26 juli 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. S.S. van Gijn, advocaat te Amsterdam,

tegen:

(wijlen) **[naam]**,
geboren in [jaartal], overleden in [jaartal],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven onder meer [functie].

1. De procedure

1.1 Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 10 april 2012.

Op 2 juli 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], vicaris-generaal van het Bisdom Roermond.

Op 19 oktober 2012 zijn nadere producties ontvangen van mr. Van Gijn, voornoemd. Op 29 oktober 2012 is een reactie ontvangen van [naam], voornoemd.

Op 31 oktober 2012 heeft een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaats gevonden.

1.2. Op 26 november 2012 zijn naar aanleiding van een aanvullend onderzoek stukken ontvangen van [naam]. Mr. van Gijn heeft daar bij brief, ontvangen op 4 december 2012, op gereageerd.

1.3. In een advies van 17 december 2012 heeft de Klachtencommissie het Bisdom Roermond geadviseerd de klacht niet gegrond te verklaren. Klager heeft daartegen bezwaar gemaakt in een op 21 januari 2013 ontvangen bezwaarschrift. Op 5 februari 2013 is een reactie van het Bisdom Roermond op het bezwaarschrift ontvangen.

In een beslissing van 29 maart 2013 heeft de bijzondere kamer van de Klachtencommissie het bezwaar gegrond verklaard en is bepaald dat de zaak opnieuw wordt behandeld door een kamer in een andere samenstelling dan de kamer die het advies heeft gegeven waartegen het bezwaar was gericht.

1.4. Op 2 juli 2013 heeft daartoe te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt nader toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Gijn, voornoemd. Voorts is verschenen de heer [naam], broer van klager, geboren op [datum] te [plaats], om als getuige te worden gehoord. Namens het Bisdom Roermond zijn verschenen [naam], voornoemd en [naam].

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager is in de zomer van 1957 seksueel misbruikt door aangeklaagde. Aangeklaagde was rector van het [klooster] te [plaats].

Klager was gedurende een periode van vier jaar, vanaf zijn achtste tot zijn twaalfde jaar, ongeveer in de periode 1953-1957, misdienaar in het [klooster]. Aangeklaagde was rector. Aangeklaagde had de gewoonte om zijn misdienaars, indien zij in zijn ogen iets fout hadden gedaan, een aantal ferme klappen te geven. Klager was ook af en toe “aan de beurt”. Klager moest dan voorover gaan liggen op de bidstoel waarna aangeklaagde klager op zijn achterwerk sloeg. Klager verklaarde dat je niet beter wist, het hoorde er bij tijd en wijlen bij.

Op een keer, in de zomer van 1957, moest klager nablijven en voorover liggen op de bidstoel. Klager verwachtte een pak slaag, maar aangeklaagde trok zijn broek naar beneden en begon aan de blote billen en geslachtsdelen van klager te friemelen. Klager was verbijsterd en verward; hij kon de handelingen van aangeklaagde totaal niet plaatsen. Thuis gekomen vertelde klager overstuur aan zijn moeder wat er was voorgevallen. De moeder van klager reageerde zo mogelijk nog meer overstuur. De moeder van klager heeft vervolgens deken [naam] over het voorval ingelicht waarna klager bij hem ontboden werd. Door de deken werd klager aan een uren durend “kruisverhoor” onderworpen. Dit gesprek heeft bij klager een gevoel van grote schaamte achter gelaten. Klager is na het voorval onmiddellijk gestopt met het misdienaarschap. Het is hem bekend dat aangeklaagde in september [jaartal] is overgeplaatst naar [plaats].

2.2. Klager heeft veel last ondervonden van het misbruik. Het heeft klager vervuld van grote schaamte en regelmatig komen de herinneringen aan het misbruik weer boven.

2.3. Klager wenst erkenning van het leed dat hem is aangedaan en financiële genoegdoening.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. [Naam] heeft in zijn reactie gesteld dat uitvoerig archiefonderzoek is gedaan naar aangeklaagde.

Gebleken is dat aangeklaagde in [jaartal] is overgeplaatst naar [plaats], maar wat daar de reden van is geweest is onbekend. Wel bekend is dat aangeklaagde van [periode], derhalve ook na het voorval, directeur was van het [bureau]. In het beperkte archief van het [bureau] zijn geen aanwijzingen aangetroffen in verband met seksueel misbruik. Wel is terug te vinden dat er ontevredenheid bestond over het functioneren van aangeklaagde als directeur.

[Naam] heeft opgemerkt dat hij het betreurt dat hij klager met het onderzoek niet verder heeft kunnen helpen. Hij kan zich voorstellen dat het misbruik een grote impact heeft gehad op het leven van klager en zijn gezinsleden.

4. Horen broer van klager

Ter zitting is de broer van klager, [naam], gehoord. De heer [naam] heeft ter zitting, alsmede schriftelijk - zakelijk samengevat - als volgt verklaard:

Ik ben anderhalf jaar jonger dan mijn broer [naam]. Hij was dan ook eerder misdienaar dan ik. Ik ben rond mijn tiende jaar misdienaar geworden. [Naam] en ik waren toen allebei misdienaar in het [klooster]. Het gebeurde ook wel dat wij samen een mis moesten dienen. De bewuste mis waar [naam] over heeft verklaard was een ochtendmis; dat was gewoonlijk om 7.15 uur. Ik herinner mij dat [naam] die ochtend rond 8.00 uur thuis kwam, we zaten nog aan het ontbijt. Ik denk dat we in de keuken zaten. Ik herinner mij dat [naam] behoorlijk overstuur was. De exacte woorden die [naam] in zijn verhaal aan mijn moeder gebruikte weet ik niet, ik kon het toen allemaal niet duiden. Ik schrok van [naam], maar nog veel meer van de reactie van mijn moeder. Zo had ik haar nog nooit gezien: ze was totaal in paniek, riep alsmaar: "Een priester, een priester" en rende maar door het huis. Om 8.45 uur ben ik naar school gegaan. Toen ik terugkwam bleek dat mijn moeder de deken had bezocht. Later hoorde ik dat aangeklaagde zou worden overgeplaatst. Na het voorval ben ik nog enkele keren bij aangeklaagde misdienaar geweest. Ik was doodsbang voor aangeklaagde. Enige tijd later kwam er een nieuwe rector, rector [naam]; hij was erg aardig.

Wij wisten allemaal dat aangeklaagde zijn handen niet thuis kon houden, maar over het misbruik werd niet gesproken.

Enige jaren later, toen ik op de kweekschool zat, heeft [naam] me over het misbruik verteld.

5. De beoordeling

5.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

5.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

5.3. Er zijn ongeveer zesenvijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager in de zomer van 1957 seksueel is misbruikt door aangeklaagde. Het misbruik bestond uit het betasten van de billen en de geslachtsdelen van klager door aangeklaagde waarbij klager voorover moest liggen over een bidstoel.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de schriftelijke en mondelinge verklaring van de heer [naam], broer van klager, die heeft verklaard dat klager erg overstuur was bij thuiskomst en over de totale paniek die hun moeder op dat moment overviel. Ook wordt de verklaring van klager ondersteund door de verklaring van mevrouw [naam], partner van klager, die heeft bevestigd dat klager haar al aan het begin van hun relatie, ongeveer twintig jaar geleden, over het misbruik heeft verteld en de verklaring van de heer [naam] die heeft verklaard dat klager hem al in 1983 over het misbruik heeft verteld.

5.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van het misbruik pas twaalf jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand in wie hij vertrouwen moest kunnen stellen.

5.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

5.6. Over het verzoek van klager om financiële genoegdoening kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de de Bisschop van Roermond kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Roermond de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 26 juli 2013 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, mr. F.A.A. Duynstee en mr. A.M.T. Denekamp-Mulder, leden, bijgestaan door mr. J.C. Quint, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.